

EU4MOLDOVA

Proiect:	„Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni” (etapele 1.1 & 1.2)
Investiția totală:	<p>Proiectul valorează 25 624,07 mii lei (TVA 0%) și va fi implementat în următoarele etape:</p> <p>Etapa 0 (2020) - „Reabilitarea rețelei de alimentare cu apă pe strada Națională și strada Solidarității și construirea unei părți a sistemului public de canalizare în municipiul Ungheni” / implementat.</p> <p>Trebuie menționat faptul că există un lanț logic în intervențiile investiționale în infrastructura locală și regională din cadrul Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, care au fost determinate de rezultatele celor 2 runde de consultări publice ale cetățenilor și de propunerile acestora privind modernizarea centrului urban, precum și de rezultatele discuțiilor cu diverși experți în noul exercițiu participativ numit hackathon. Cel mai mare număr de voturi au fost obținute pentru ideile propuse de cetățeni care vizau proiectele de infrastructură (renovarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, înfrumusețarea centrului urban cu un havuz și elemente SMART, etc.)</p> <p>Etapa 1.1 (2021) – Construcția havuzului uscat de tip pietonal cu show de lumini și muzică și amenajarea teritoriului adiacent din strada Națională – Piața Independenței (cap.1-12) – 7 298,54 mii lei. Proiectul tehnic de execuție este elaborate și verificat.</p> <p>Etapa 1.2 (2021) – Reparația îmbrăcămintei rutiere din strada Națională și amenajarea parcarilor cu elemente SMART – 18 325,53 mii lei (inclusiv 860,00 mii lei elemente SMART). Proiectul tehnic de execuție este elaborate și verificat.</p> <p>Etapa 2 (2021) - Reconstrucția și extinderea trotuarelor de la strada Romană până la strada Ștefan cel Mare (ÎM „Apă-Canal”) cu delimitarea pistelor pentru pietoni și biciclete și amenajarea spațiilor verzi cu elemente SMART și mobilier urban, prietenoase pentru toate categoriile de pietoni, inclusiv persoane cu dizabilități (deficiențe de vedere și dizabilități locomotorii). Proiectul tehnic de execuție este în proces de elaborare.</p> <p>Etapa 3 (2022 - 2024) - Revitalizarea spațiilor din apropierea străzii Naționale (zonă între lacul Delia și strada Națională) în conformitate cu Planul Urbanistic Zonal (eficiență energetică a clădirilor publice, promovarea iluminatului decorativ al clădirilor publice, organizarea / planificarea spațiilor verzi, mobilier urban inteligent și atractiv pentru cetățeni, inclusiv spații adaptate persoanelor cu dizabilități, etc.)</p>
Justificarea proiectului:	<p>Este cert că de la apariția orașelor, străzile și piețele centrale au fost principalele spații unde se petrecea viața urbană. În stradă oamenii mergeau cu treburi și se plimbau, se întâlneau și stăteau la discuții, făceau comerț și transportau mărfuri, cântau și dansau, țineau discursuri și făceau politică. O data cu apariția automobilelor, aceste activități au fost mutate în clădiri, iar străzile s-au transformat în artere de transport și spații de parcare.</p>

EU4MOLDOVA

Proiectul „Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni” promovează un concept mai larg de **modernizare a centrului administrativ, istoric și cultural al municipiului și raionului Ungheni**, care reprezintă o parte importantă a identității orașului. Se propune transformarea centrului municipiului Ungheni într-un **spațiu pietonal multifuncțional și prietenos mediului**. Spațiul public reprezintă o parte importantă a identității municipiului Ungheni și contribuie la competitivitatea acestuia, influențând imaginea și făcându-l atractiv pentru oamenii care trăiesc, muncesc și vizitează orașul. Străzile și spațiile pietonale contribuie la modernizarea spațiului public al municipalității prin elemente de design, care nu numai că satisfac activitățile și funcțiile orașului, dar reflectă și natura locală, detaliile și specificul cultural local.

După decenii de dominare a automobilelor, autoritățile publice locale din municipiul Ungheni au decis să reîntoarcă viața urbană în stradă și în piața centrală, numită Piața Independenței. Astăzi, a devenit un imperativ al timpului reconstrucția Pieței Independenței și crearea condițiilor confortabile pentru a încuraja mersul pe jos sau cu bicicleta și a crea spații de recreere și agrement, unde unghenii să se odihnească, să bea o cafea, să facă cumpărături sau să admire clădirile publice și oamenii. Cu alte cuvinte, se încurajează ca oamenii să petreacă cât mai mult timp în spațiile publice, care reprezintă o parte importantă a identității orașului, și ar trebui transformate în puncte de atracție pentru localnicii și vizitatorii din Ungheni. Un aspect important care trebuie evidențiat este faptul că necesitatea revitalizării centrului urban a fost menționată de către localnici și sectorul privat în timpul procesului consultativ inițiat de Program. Mai mult ca atât, cetățenii au venit cu soluții specifice înaintate în timpul hackathonului organizat în noiembrie 2020, care au sprijinit dezvoltarea acestui concept.

Zona pietonală de primă importanță în municipiul Ungheni este Piața Independenței, care constituie un spațiu cu utilizare intensă și multifuncțională, iar accesul dinspre cele 7 cartiere ale municipiului Ungheni (Centru, Tineretului, Dănuțeni, Ungheni Vale, Ungheni Deal, Berești, Vasilica), către această zonă se realizează de pe strada Națională. Strada Națională este cea mai importantă magistrală urbană și axa principală a municipiului Ungheni. Atât Piața Independenței, cât și strada Națională au găzduit de-a lungul timpului cele mai importante evenimente și obiective ale vieții sociale și politice, economice și culturale orașenești, necesare în exercitarea funcției sale de oraș-municipiu. Datorită locației centrale, trotuarelor late, stațiilor de transport public și punctelor de interes social, cultural și comercial, zona Pieței Independenței și strada Națională au un mare potențial, dar infrastructura învechită și problemele majore legate de degradarea spațiului pietonal și carosabil, în care nu s-a investit nimic din anii 80, stagnează dezvoltarea centrului urban.

Cele mai importante clădiri administrative sunt situate în Piața Independenței (Consiliul raional Ungheni, Primăria municipiului Ungheni, secțiile și direcțiile Consiliului raional Ungheni, Palatul Justiției). Acesta este locul unde sunt organizate evenimente culturale și de artă regionale, unde se adună mii de oameni și unde spațiul se umple de cafenele și restaurante mobile în timpul evenimentelor speciale, precum și cu locuri de joacă gonflabile și parcuri de distracții mobile. Revitalizarea acestei piețe și transformarea acesteia într-o zonă pietonală o vor face atractivă pe tot parcursul anului pentru

EU4MOLDOVA

localnici, sectorul privat și turiști.

Piața Independenței, strada Națională, care reprezintă una din cele mai lungi alei de castani din Europa, împreună cu aleile adiacente, vor crea infrastructura perfectă pentru activități recreative și culturale (concerte, expoziții, târguri, evenimente generice) și vor deveni un spațiu de importanță socială și economică, un reper major și o atracție turistică a orașului, prietenoasă pentru cetățeni și vizitatori / turiști ai municipiului Ungheni. Prin urmare, pentru a valorifica în mod eficient potențialul spațiului public pentru dezvoltarea municipiului Ungheni, acest proiect are în vedere revitalizarea centrului urban al municipiului Ungheni prin efectuarea lucrărilor de renovare și modernizare a Pieței Independenței și a străzii Naționale pentru:

- asigurarea siguranței tuturor utilizatorilor de toate vârstele (inclusiv pietoni, motocicliști, utilizatorii transportului public, șoferii de mașini) și a accesului la serviciile locale, prin reabilitarea infrastructurii pietonale și a carosabilului;
- diversificarea activităților socio-culturale pentru locuitori;
- stimularea atracției turistice a municipiului;
- stimularea dinamicii economice în zonă;
- promovarea dezvoltării părții centrale a municipiului prin soluții ecologice și inteligente (mijloace de transport ecologice, design inteligent de stradă, mobilier stradal inteligent, zone pietonale atractive și planificate pentru toate categoriile de beneficiari ai spațiului public, inclusiv persoanele cu dizabilități locomotorii și deficiențe de vedere etc.

Impactul asupra mediului

Fluxul mare de automobile care circulă în zona Pieței Independenței și a străzii Naționale, numărul considerabil al parcărilor neregulate și neorganizate, mobilierul urban neatractiv și multitudinea de semne și indicatoare rutiere amplasate, au transformat acest spațiu public în unul care creează dezordine, având un aspect neatractiv. Cu atât mai mult că această zonă este traversată de o alee de castani cu o lungime de 2,1 km, care se numără printre primele zece cele mai lungi alei din Europa și a devenit un obiectiv turistic, mai ales, pentru cetățenii străini care vizitează Moldova și municipiul Ungheni. Castanii, în număr de 650 de arbori, au fost plantați în anul 1975 și au devenit deja un obiectiv turistic bine cunoscut. Realizarea proiectului va integra această alee, noile plantări de arbori și gazoane în designul Pieței Independenței și a străzii Naționale.

Aspectul creat în urma revitalizării acestei zone, va asigura un spațiu de calitate, clar de perceput, confortabil și prietenos pentru toate categoriile de cetățeni, inclusiv persoane cu dizabilități, cât și pentru mediul înconjurător. Astfel, va fi acordată multă grijă și importanță soluțiilor de eficiență energetică pentru reducerea poluării sonore pentru a economisi energie și a reduce costurile pentru iluminatul public LED, pentru a reduce emisiile de carbon, praful, astfel încât să crească calitatea și atractivitatea spațiului public și să încurajeze utilizarea mijloacelor de transport ecologic: mers pe jos, ciclism, scutere etc.

Impactul asupra atractivității investiționale

Infrastructura nesatisfăcătoare din Piața Independenței și strada Națională a influențat de mai multe ori deciziile legate de investiții și dezvoltarea economică a acestei zone.

EU4MOLDOVA

	<p>Lipsa infrastructurii de mobilitate urbană durabilă, alocarea neechitabilă a spațiului public, imposibilitatea accesului facil la cele 162 de unități economice (farmacii, restaurante, hoteluri, piețe, magazine specializate, cafenele, biblioteci, bănci comerciale, piață etc.) reduce considerabil potențialul acestora de a presta servicii de calitate cetățenilor și poate cauza sistarea activității agenților economici.</p> <p>Reabilitarea zonei pietonale (Piața Independenței) și a carosabilului (strada Națională) va îmbunătăți calitatea prestării serviciilor prin crearea căilor de acces către furnizorii de servicii, prin organizarea eficientă a parcărilor pentru diferite categorii de transport prin creșterea siguranței în spațiul public.</p> <p><u>Impactul asupra calității serviciilor sociale și de recreere prestate cetățenilor</u></p> <p>Pe lângă agenții economici care își desfășoară activitatea în zona de centru a municipiului Ungheni, pe strada Națională, în imediata apropiere a Pieței Independenței, se află cele mai importante insituții:</p> <ul style="list-style-type: none">- administrative: Primăria municipiului Ungheni, Consiliul Raional Ungheni, Procuratura, Judecătoria, Direcția raională agricultură și alimentare, Direcția Asistență Socială, Î.M."Apă - Canal", Secția de poliție, Poliția rutieră, Agenția Servicii Publice;- de învățământ: Liceul Teoretic "Mihai Eminescu", Școala de muzică, Liceul Teoretic "Vasile Alecsandri";- sanitare și asistență socială: farmacii, Ambulatoriu, Spitalul Raional, Asistența Medicală de Urgență;- de turism: hoteluri, agenție de turism;- cu destinație specială: Autogara, Gara feroviară internațională, Gara feroviară interurbană, Brigada de artilerie a Armatei Naționale, Centrul teritorial militar;- religie, cult și monumente: Biserica „Alexandru Nevschi,, (monument arhitectural și istoric edificat în anul 1905), Biserica „Acoperământul Maicii Domnului”, Parorhia Sfântă Catolică, Monument „La mormântul ostașilor căzuți,, în anul 1944 – monument istoric, Monument „În memoria pământenilor căzuți în 1941-1945, Monument „Bustul lui Mihai Eminescu”. <p>Transformarea Pieței Independenței într-un spațiu multifuncțional va genera un flux mare de oameni pe tot parcursul anului datorită atractivității sale sporite (inclusiv prin construirea unui havuz pietonale de tip uscat cu spectacol de lumină și muzică) și acces îmbunătățit la noile servicii oferite în spații recreative și de agrement (bănci, cafenele și restaurante mobile, locuri de joacă pentru copii etc.). Prin îmbunătățirea accesului de pe strada Națională către zona pietonală și excluderea parcării pentru mașini, Proiectul „Reconstrucția și revitalizarea Centrului Municipiului Ungheni” va rezolva cele mai importante probleme ale centrului urban legate de infrastructura pietonală și rutieră, pietoni, circulația fluxului și a transportului, siguranța cetățenilor.</p>
Scop:	Creșterea atractivității centrului municipiului Ungheni din punct de vedere economic, cultural și turistic și transformarea acestuia într-o zonă multifuncțională prietenoasă mediului
Descrierea investiției:	Proiectul „Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni” va avea mai multe intervenții, și anume: Etapa 1 - Construcția havuzului pietonal de tip uscat cu show de lumini și muzică pe Piața Independenței și amenajarea teritoriului adiacent din strada Națională: <ul style="list-style-type: none">- Construcția havuzului pietonal pe o suprafață de 621 mp va da posibilitate

EU4MOLDOVA

pietonilor să se plimbe între jeturile de apă. Havuzul va avea jocuri de apă asigurate de 40 de duze, sincronizate cu muzică (32 boxe audio) și iluminare proprie, decorativă.

- **Soluții de eficiență energetică și iluminat decorativ:** se vor monta 18 stâlpi înalți pentru iluminare generală, cât și lumini decorative la nivelul pavajului. Se va monta iluminare decorativă la copacii plantați în fața havuzului.
- **Un sistem de automatizare performant** este planificat pentru dirijare și control, care să permită programarea de către utilizator a scenariilor jocului dinamic a jeturilor de apă, iar apa din havuz va fi tratată printr-un sistem de tratare și filtrare continuă.
- **Amenajarea terenului adiacent** se va face prin înlocuirea asfaltului cu pavaj din beton vibropresat cu o rezistență sporită în timp – 4082 mp. Se vor planta copaci bine crescuți (14 arbori), conform proiectului de amenajare. Accesul către zona havuzului vor fi create ușor accesibile circulațiilor cu cărucioare, biciclete, trotinete, inclusiv și persoanelor cu deficiențe locomotorii. Accesul autovehiculelor va fi restricționat pe zona pietonală.
- **Mobilier urban:** sunt proiectate 27 bănci personalizate din beton armat, cu placare de lemn natural tratat termic.
- **Parcări pentru biciclete:** se vor amenaja locuri de parcare pentru biciclete, care va pune la dispoziție și o mini stație de reparație cu diferite chei tehnice, pompe etc. pentru biciclete, cărucioare, scutere.

Etapa 2 - Reabilitarea infrastructurii străzii Naționale și amenajarea parcărilor adiacente străzii:

- **Partea carosabilă 1,52 km:** luând în considerare degradările care predomină pe această stradă, plombări, fisuri și crăpături multiple pe direcții diferite, transversale și longitudinale, tasări, se va freza stratul de asfalt pe o adâncime medie de 12 cm, se va ranforșa fundația cu un strat de 12 cm din reciclare la rece a betonului asfaltic cu adăugarea de 40 % materiale granulate, se vor întinde alte două straturi de asfalt nou (binder 6cm, strat de uzură 4 cm) pe o suprafață de 21 180m² și se vor monta 3 292m borduri. Se vor efectua măsuri de ameliorare a traficului.
- **Evacuarea apelor pluviale:** se va curăța sistemul existent și se va construi unul nou, acolo unde lipsește. Evacuarea apelor se va face în lungul bordurii, prin intermediul declivității părții carosabile longitudinale de minim 4% și a declivității transversale a platformei drumului dinspre axă spre bordură.
- **Marcajele longitudinale și transversale:** se vor face cu material termoplastic, rezistent la trafic intens. Marcajul longitudinal pe unele segmente va fi evidențiat cu proiectoare de tip LED, încastrate în stratul de asfalt, pentru a spori siguranța în trafic și atenția șoferilor.
- **Parcări:** vor fi reamenajate 9 parcări cu 230 locuri, dintre care 18 locuri de parcare vor fi destinate persoanelor cu dizabilități. Parcărilor sunt amplasate în preajma celor mai importante instituții din zona de centru.
- **Treceri de pietoni:** 18 treceri de pietoni vor fi puse în evidență prin montarea unei suprailuminări pentru creșterea gradului de siguranță a tuturor participanților la trafic, în special a pietonilor. Pe fiecare parte a trecerii de pietoni și pentru fiecare sens de circulație, va fi montat câte un

EU4MOLDOVA

	<p>stâlp echipat cu corp de iluminat cu distribuție asimetrică a fluxului luminos. Pentru trecerile de pietoni din apropierea instituțiilor de învățământ se vor folosi și indicatoare rutiere LED.</p> <ul style="list-style-type: none">- Amenajare spații verzi: pentru nivelarea spațiilor verzi va fi adus pamânt și se va semăna iarbă.
Sinergia cu alte Proiecte & Programe	<ul style="list-style-type: none">- În cadrul Programul „Comunitatea Mea”, Primăria mun. Ungheni a obținut finanțare pentru proiectul „Cooperare intercomunitară pentru condiții mai bune de transport public în comunitățile raionului Ungheni”, în cadrul căruia pe parcursul anului 2021 vor fi construite în mun. Ungheni 107 stații de așteptare pentru transportul public, dotate cu sisteme inteligente de informare a călătorilor. Este de menționat că 11 din aceste stații de așteptare vor fi amplasate pe str.Națională, inclusiv 6 stații vor avea lightbox-uri, 1 stație terminus și 1 stație cu punct comercial. Pe parcursul anului 2021, Primăria mun. Ungheni va valorifica un credit luat de la Corporația Financiară Nordică de Mediu NEFCO pentru modernizarea iluminatului public în mun. Ungheni, inclusiv schimbarea corpurilor de iluminat pe str. Națională și renovarea rețelelor de iluminat (număr corpuri, număr stâlpi, lungime rețele electrice).- Intervențiile planificate în infrastructura transportului public și iluminatul public vor fi complementare la lucrările planificate în Proiectul „Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni” și vor contribui la modernizarea centrului urban.
Rezultate:	<p>Rezultate calitative:</p> <ul style="list-style-type: none">- Atractivitate sporită a zonei centrale a municipiului Ungheni pentru potențiali investitori și turiști;- Infrastructură modernă dezvoltată și acces asigurat către toate serviciile situate în zona centrală a municipiului Ungheni;- Posibilități sporite de desfășurare a diverselor evenimente culturale / activități economice datorită zonei pietonale multifuncționale reorganizate și echipate;- Siguranță sporită a participanților la trafic: pietoni, motocicliști, mașini etc. și protecție sporită a bunurilor publice;- iluminat public modernizat;- Nivel sporit de siguranță a oamenilor din regiune- Nivel sporit de conștientizare în rândul cetățenilor a mersului pe jos și cu bicicleta. <p>Rezultate cantitative:</p> <ul style="list-style-type: none">- Un havuz pietonal construit (621 mp, 40 duze, 32 boxe audio și 18 stâlpi pentru iluminare nocturnă decorativă);- Un sistem de automatizare performant și un sistem de tratare și filtrare continuă;- 4082 mp de spațiu pietonal amenajat, inclusiv pentru circulația cu cărucioare, biciclete, trotinete și persoanelor cu deficiențe locomotorii;- 27 bănci personalizate montate;- O parcare pentru biciclete și o mini stație de reparație a bicicletelor;- Cel puțin 30 decizii de investiții amplasate în această zonă, care vor angaja peste 150 persoane ;- 1,52 km parte carosabilă reabilitată, cu asigurarea evacuării apelor pluviale și realizarea marcajelor moderne;- 9 parcări cu 230 locuri, dintre care 18 locuri de parcare destinate

EU4MOLDOVA

	<p>persoanelor cu dizabilități; 18 treceri de pietoni suprailuminate și montate indicatoare rutiere LED</p> <ul style="list-style-type: none">- Sistem de supraveghere și monitorizare video instalat (21 de camere video)
Argumentarea economică:	<p>Implementarea investiției făcute pentru îmbunătățirea accesului ușor și atractiv pentru cetățenii raionului Ungheni la unitățile economice și instituțiile publice situate în centrul urban va conduce la următoarele beneficii economice:</p> <ul style="list-style-type: none">- va crește atractivitatea economică a zonei, fapt ce va duce la apariția noilor entități comerciale cu titlu permanent, dar și a celor cu titlu temporar în cadrul evenimentelor culturale;- va crește calitatea serviciilor prestate de către agenții economici și productivitatea acestora. <p>În același timp, trebuie de menționat faptul că există terenuri private nevalorificate în această zonă a orașului (6 terenuri cu o suprafață de 1,75 ha). Prin urmare, odată rezolvată problema infrastructurii pietonale și rutiere, aceste terenuri vor deveni atractive pentru persoane fizice și potențiale noi afaceri, oferind noi oportunități de dezvoltare a afacerilor în zona centrală a municipiului Ungheni.</p> <p>Mai mult ca atât, modernizarea centrului urban și transformarea acestuia într-o zonă pietonală va atrage mai mulți clienți către entitățile comerciale din zonă, crescând astfel cererea acestora pentru serviciile furnizate și influențând direct calitatea serviciilor.</p> <p>Un instrument modern de marketing strategic va fi folosit pentru a atrage potențiali investitori și turiști și pentru a promova sentimentul de mândrie locală - brandul regiunii Ungheni, aflat în proces de elaborare și aprobare. Brandul regiunii Ungheni va fi folosit pentru a atrage investitori, vizitatori, cumpărători și talente.</p>
Durabilitatea proiectului:	<p>După realizarea lucrărilor de construcție a havuzului cu toate elementele componente și a lucrărilor de reabilitare a părții carosabile, serviciul de amenajare și întreținere a spațiilor publice va prelua sarcina de mentenanță, executând periodic lucrări de întreținere și control. ÎM „Apă-Canal” va fi responsabilă de asigurarea funcționării havuzului, iar Primăria mun. Ungheni anual va prevedea în buget costuri necesare pentru a asigura mentenanța și întreținerea infrastructurii.</p>
Grup țintă & Beneficiari:	<p>Grupul țintă al proiectului îl constituie:</p> <ul style="list-style-type: none">- Autoritățile Publice Locale din municipiul Ungheni (Consiliul Municipal, Primăria municipiului Ungheni);- Serviciul de amenajare și întreținere a spațiilor verzi- ÎM „Apă-Canal” <p>În rezultatul implementării proiectului vor beneficia:</p> <ul style="list-style-type: none">- 101 064 cetățeni ai raionului Ungheni- 36 000 cetățeni ai municipiului Ungheni- 162 agenți economici din zona centrală a municipiului- 11 instituții publice- Primăria municipiului Ungheni
Devizul estimativ de cheltuieli:	<p>Valoarea totală a investiției pentru etapele I și II este de 25 624,07 mii lei, fără TVA, care include:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Lucrări de construcție – 23 030,676 mii lei

EU4MOLDOVA

	2. Elemente SMART – 860,00 mii lei 3. Alte cheltuieli – 1 733,394 mii lei: 3.1. organizare de șantier – 531,65 mii lei 3.2 supraveghere tehnică – 259,19 mii lei 3.3 lucrări de proiectări, prospecțiuni, control de autor – 433,86 mii lei 3.4 cheltuieli neprevăzute, alte cheltuieli – 508,7 mii lei Total : 25 624,07 mii lei
Contribuția APL:	Minim 10 % (documentația tehnică, lucrări)